

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра суспільних дисциплін

07/10-177М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання

КУРСОВОЇ РОБОТИ

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Психологія»
спеціальності С4 «Психологія»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з якості
ННІЕМ
Протокол № 5 від 28.01 2026 р.

Рівне – 2026

Методичні вказівки до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності С4 «Психологія» денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Ставицький О. О. Рівне : НУВГП, 2026. 28 с.

Укладач: Ставицький О. О., доктор психологічних наук, професор кафедри суспільних дисциплін.

Схвалено на засіданні кафедри суспільних дисциплін

Протокол № 6 від 07.01.2026 р.

Відповідальний за випуск – Сокаль В. А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін.

Керівник (гарант) освітньої програми:

Ставицький Олег Олексійович, доктор психологічних наук, професор кафедри суспільних дисциплін.

Попередня версія 07-03-199М

© О. О. Ставицький, 2026

© Національний університет водного господарства та природокористування, 2026

ЗМІСТ

1 Загальні положення	4
2 Структура курсової роботи.	7
3 Вимоги до змісту курсової роботи.	7
4 Вимоги до оформлення курсової роботи.	14
5 Процес проведення курсового дослідження.	18
6 Захист та оцінювання курсової роботи.	20
7. Список використаних джерел.	24
Додатки	
Додаток А. Зразок титульного аркуша.	
Додаток Б. Зразок оформлення змісту.	
Додаток В. Зразок оформлення вступу.	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації для виконання курсових робіт із психології розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти України із галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С4 Психологія, освітньо-професійної програми «Психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 Психологія.

Курсова робота є самостійною роботою, яка дає можливість проаналізувати рівень засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок за обраною науковою тематикою. Курсова робота є одним із видів індивідуальної роботи здобувачів, оригінальним, завершеним дослідженням та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Курсова робота виконується відповідно до напрямів наукових і прикладних досліджень і має засвідчити: рівень професійної підготовки здобувачів; вміння застосовувати здобуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їх систематизацію; наявність у здобувачів навичок професійної роботи; соціальні навички критично мислити, вміння аргументувати власну точку зору, дотримуватись дедлайнів.

Курсова робота виконується на основі вивчення фахової вітчизняної та зарубіжної літератури, останніх досліджень з обраної теми, а також результатів власних досліджень з метою вирішення визначених прикладних завдань у професійній сфері.

Мета виконання курсової роботи – демонстрація здобувачами вищої освіти рівня оволодіння навичками самостійного аналізу наукової літератури, розробки дослідницької програми, підбору та реалізації дослідницьких процедур, аналізу, інтерпретації та представлення отриманих результатів, а також їх застосування при вирішенні конкретних науково-практичних завдань.

Виконання курсової роботи дає можливість розв'язати ряд навчальних задач:

- систематизація, закріплення, поглиблення та застосування знань здобувачів під час теоретичного аналізу наукової літератури відповідно до поставлених завдань;

- розвиток навичок самостійної роботи;

- оволодіння прийомами і методами психологічного дослідження при вирішенні прикладних проблем;

формування вміння формулювати наукові судження та висновки, логічно і послідовно їх викладати, публічно захищати результати наукових пошуків (виголошувати промову, відповідати на запитання тощо).

Курсова робота має бути написана державною мовою, науковим стилем із логічним й аргументованим викладом матеріалу.

Основні етапи підготовки та виконання курсової роботи:

- формулювання та затвердження теми з урахуванням побажань здобувача вищої освіти;
- формулювання завдань до курсової роботи;
- проведення теоретичних та емпіричних досліджень;
- опрацювання та представлення результатів досліджень;
- оформлення курсової роботи;
- перевірка роботи на наявність плагіату та розміщення її на платформі Moodle;
- захист курсової роботи.

Специфіка курсової роботи з психології полягає в тому, що в процесі її підготовки та захисту здійснюється досягнення як науково-дослідних, так і навчальних цілей. Здобувачі досліджують певні проблеми психології, вчать аналізувати наукову літературу, критично оцінювати її зміст, полемізувати з авторами, висловлювати власні думки, відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні, практичні висновки, набувають навичок проведення досліджень із використанням сучасних наукових методів.

До курсових робіт із психології висувається ряд **вимог**. Основні з них такі:

- дотримання принципу академічної доброчесності;
- актуальність тематики, відповідність її сучасному стану галузі науки та перспективам її розвитку;
- вивчення та критичний аналіз першоджерел із теми;
- дослідження та характеристика історії проблеми та її сучасного стану;
- чітке формулювання об'єкта, предмета, мети, завдань, гіпотези та методів дослідження;
- дотримання основних вимог до проведення емпіричних досліджень у психології;
- узагальнення результатів, їх обґрунтування, висновки та перспективи подальших досліджень.

Компетентності та програмні результати навчання

У процесі написання курсової роботи з психології здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти розвивають загальні та спеціальні компетентності та мають продемонструвати програмні результати навчання.

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути самостійним, завершеним, логічно структурованим дослідженням та містити:

- ✓ титульний аркуш;
- ✓ акт перевірки на унікальність тексту;
- ✓ зміст;
- ✓ перелік умовних позначень, символів і скорочень (за необхідності);
- ✓ вступ;
- ✓ основну частину (розділи, підрозділи);
- ✓ висновки;
- ✓ список використаних джерел;
- ✓ додатки (в разі потреби).

3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Титульний аркуш курсової роботи (Додаток А)

Титульний аркуш містить такі компоненти:

- назва міністерства, назва Університету, повна назва кафедри;
- повна назва документа із зазначенням теми та назви курсової роботи відповідно до навчального плану;
- курс, номер групи, спеціальність, освітня програма, прізвище, повне ім'я та по батькові здобувача вищої освіти у родовому відмінку;
- вчене звання, науковий ступінь, прізвище, повне ім'я та по батькові наукового керівника;
- оцінка за 20-бальною шкалою;
- члени комісії (підпис, вчене звання, науковий ступінь, власне ім'я, прізвище);
- місто та рік виконання курсової роботи.

3.2. Зміст (Додаток Б)

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема: вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

3.3. Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за необхідності). Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів може бути поданий в роботі (якщо вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і та ін.) у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їх детальне розшифрування.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо повторюються менше трьох разів, їх не включають до переліку, а розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

3.4. Вступ

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Далі подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність дослідження.

Обґрунтування актуальності дослідження варто почати з характеристики проблемної ситуації. Вибір проблемної ситуації має бути обумовлений тим, що її розв'язання сприятиме кращому пізнанню психологічного явища та вирішенню актуальних суспільних проблем.

Характеристика проблемної ситуації представляється дуже коротко, стисло, зрозуміло, з наведенням доказів доцільності втручання психологів у вирішення описаної проблемної ситуації.

Також у процесі обґрунтування актуальності проблеми дослідження слід означити вже наявні спроби її вирішення. Варто назвати прізвища дослідників, які присвятили свої роботи досліджуваній проблемі а також поряд із кожним прізвищем в круглих дужках вказати напрям дослідження. Недоречно перераховувати прізвища авторів без вказання їх конкретного внеску в дослідження проблеми. Зверніть увагу, прізвища учених, на яких Ви посилаєтесь при висвітленні актуальності, мають бути перераховані в алфавітному порядку. Ініціали автора мають йти поряд з його прізвищем, а не переноситись на наступну стрічку. Всі теорії та напрями досліджень, згадані у вступі, мають бути ретельно проаналізовані в першому розділі роботи з відповідно оформленими посиланнями на літературні джерела.

Об'єкт дослідження.

Об'єкт дослідження – це частина психологічної реальності, в межах якої знаходиться предмет дослідження і яка містить передумови для пізнання предмета. Саме на об'єкт спрямований процес пізнання, оскільки він містить суперечність і породжує проблемну ситуацію. Об'єктом у психології можуть бути різні психологічні та соціально-психологічні процеси (соціалізація, адаптація, розвиток групи), явища тощо.

Предмет дослідження.

Предмет дослідження – це ті властивості, сторони, особливості об'єкта, які підлягають вивченню в процесі дослідження. Одному і тому ж об'єкту можуть відповідати декілька різних предметів дослідження. Формулюючи об'єкт, треба означити ту реальність, яка розглядається. А предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про те, які нові відношення, властивості, аспекти і функції об'єкта розкриваються. Іншими словами, об'єктом виступає те, що досліджується, а предметом – те, що в цьому об'єкті дістає наукове пояснення.

Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістовна наукова дія, що покликана зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті, яким є об'єкт дослідження. Але буде недостатнім тільки визначити і назвати об'єкт дослідження. Потрібно обов'язково дати йому змістовну характеристику, бо спираючись на неї можна забезпечити більш цілісний підхід до характеристики і вивчення основного предмета дослідження.

Визначення теми, об'єкта і мети дослідження складає по своїй суті нерозривний процес. Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Мета дослідження.

Мета дослідження – це те, заради чого проводиться дослідження, вона орієнтує дослідника на кінцевий результат і визначає характер роботи – теоретико-емпіричний або прикладний. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення, а не на неї саму. Мета має чітко вказувати, яка проблема розв'язується в курсовому дослідженні.

Гіпотеза дослідження.

У результаті попереднього аналізу об'єкта / предмета дослідження можуть бути сформульовані наукові гіпотези, спрямовані на встановлення певних залежностей між емпіричними даними.

Можна сформулювати загальні правила, яким має відповідати кожна гіпотеза.

Гіпотеза має:

- відповідати вихідним теоретичним принципам дослідження, бути обґрунтованою;
- містити поняття, які отримали емпіричну інтерпретацію;
- бути доступною для перевірки у процесі дослідження, тобто має бути сформульована таким чином, щоб бути доведеною (чи відхиленою) за актуального рівня теоретичних знань, методичної озброєності і практичних можливостей дослідження;
- бути точно і однозначно сформульована, тому ні в якому разі не повинна містити великої кількості можливих припущень та обмежень.

Для прикладного дослідження, на відміну від фундаментального, остання вимога не є обов'язковою. Скоріше навпаки, психолог, що проводить прикладне дослідження, змушений формулювати «віяло» припущень стосовно вирішуваної проблеми. Тому поняття однозначності формулювання гіпотези втрачається і перетворюється на «різноманітність» припущень.

Якщо в ході дослідження виявилось, що гіпотеза не підтвердилася або ж, що ймовірніше, не повністю підтвердилася, не треба впадати у відчай. Негативний результат дозволяє побудувати нову модель досліджуваного явища, сформулювати нові гіпотези і провести нові дослідження, які вже дадуть остаточні відповіді на поставлені запитання. Тому негативний

результат треба обґрунтувати, пояснити та окреслити перспективи подальших досліджень даної проблеми.

Завдання дослідження.

Для досягнення мети дослідження та перевірки гіпотези визначаються завдання дослідження. Це потрібно для того, щоб упорядкувати процес наукового пошуку у вигляді послідовності вирішення основних та додаткових завдань, тобто мета дослідження конкретизується в завданнях дослідження. Вони показують нам весь шлях дослідження, визначають те, що ми маємо зробити, щоб досягнути мети (одночасно підказують процедуру дослідження). Іншими словами – завдання описують певні кроки, які ведуть нас до мети та дозволяють перевірити гіпотезу.

Основне завдання дослідження відповідає його цільовій установці, додаткові завдання можуть бути поставлені для підготовки розв'язання проблеми в подальших дослідженнях (наприклад, перевірка побічних гіпотез, не пов'язаних з проблемою дослідження, що проводиться зараз) або ж для вирішення якихось методичних питань (наприклад, додаткова апробація нової методики тощо).

Завдання дослідження можуть включати в себе такі елементи:

1) вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності поняття, явища, процесу, подальше вдосконалення його визначення);

2) всебічне вивчення практики вирішення конкретної проблеми, виявлення її сучасного стану, труднощів, їх причин;

3) обґрунтування необхідної системи заходів для вирішення проблеми.

Звичайно, коло завдань дослідження залежить від можливостей дослідника / дослідниці, рівня його / її фахової підготовки і попереднього досвіду наукової роботи, наявності часу. Зазвичай, кількість основних завдань дослідження відповідає кількості розділів курсової роботи, у кожному розділі дослідник має продемонструвати процес розв'язання конкретного завдання, коротко підсумувати його результати.

Завдання роботи мають бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження.

Методологічні та теоретичні основи дослідження.

Процес формулювання теоретико-методологічних основ дослідження передбачає виокремлення теорій / підходів / теоретичних положень тих авторів, праці яких є основою для планування, проведення та аналізу результатів дослідження. Детальний аналіз теоретичних основ дослідження відбувається у першому розділі.

Методи та організація дослідження.

У методах досліджень розкривається спосіб отримання достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності. Надається характеристика вибірки досліджуваних, описується організація дослідження.

При написанні курсової роботи з психології використовуються такі методи дослідження:

- методи теоретичних досліджень (системний підхід, аналіз науковотеоретичної літератури з проблеми, абстрагування, ототожнення, моделювання тощо);
- методи емпіричних досліджень (тестування, контент-аналіз тощо);
- методи математичної статистики (кореляційний аналіз, факторний аналіз тощо).

При назві кожного методу необхідно вказати для чого конкретно він буде використаний. Наприклад: «У роботі були застосовані математико-статистичні методи обробки та інтерпретації емпіричних даних: χ^2 (критерій Пірсона) з метою знаходження значущих взаємозв'язків та відмінностей у показниках досліджуваних явищ, кореляційний аналіз r-Спірмена для перевірки валідності, коефіцієнт кореляції t-Кендалла, для перевірки надійності, статистичний критерій нормальності Колмогорова-Смірнова для перевірки репрезентативності авторських методик.»

Надійність і вірогідність дослідження.

Надійність та вірогідність, як правило, визначається репрезентативністю вибірки, узгодженістю теоретичної моделі досліджуваного явища з методами його дослідження, застосуванням методів, які адаптовані саме для подібних досліджень і соціокультурної ситуації та є взаємодоповнюючими або дозволяють здійснювати контроль результатів.

Практичне значення.

Практичне значення має містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в психологічній та / чи психолого-педагогічній практиці. Слід вказати де саме і з якою метою можуть бути використані результати дослідження; яким фахівцям у сфері психології вони можуть бути корисні.

Апробація дослідження.

Апробація роботи містить відомості щодо застосування на практиці чи висвітлення на студентських наукових конференціях результатів дослідження (мають бути вказані дані про конференцію: назва, дата, місце проведення).

Публікації.

Зазначається кількість публікацій автора з досліджуваної теми, а також наводиться бібліографія публікації. Здобувачі вищої освіти, які претендують на високу оцінку, мають опублікувати не менше однієї тези.

Структура та обсяг роботи.

Вказується структура роботи, кількість додатків, кількість найменувань у списку використаних джерел. Також зазначається загальний обсяг курсової роботи, та кількість сторінок основного тексту (без додатків і списку літератури). Варто вказати кількість рисунків і таблиць.

3.5. Основна частина

Основна частина курсової роботи складається з розділів (теоретичний, дослідницько-аналітичний, інтерпретаційний) і підрозділів, які мають бути

взаємопов'язані, а матеріал – викладеним послідовно і логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних, інформації різноманітного характеру. Розділи та підрозділи курсової роботи мають за своєю назвою, структурою, змістом відповідати завданням дослідження означеної проблеми. При роботі над рукописом необхідно звернути увагу і на таке питання, як розбивка тексту на абзаци. Кожен абзац має містити в собі певну думку, виражену однією або кількома фразами чи реченнями.

У першому *теоретичному* розділі здобувач вищої освіти здійснює теоретичний аналіз проблеми дослідження: стан досліджуваної проблеми в сучасній психології та побудову понятійно-логічної схеми або теоретичної моделі досліджуваного явища. Проводиться аналітичний огляд літературних джерел з предмета дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта, тощо. Для констатації та обґрунтування теоретичних висновків та тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних фахових вітчизняних і зарубіжних першоджерелах (монографіях, наукових статтях).

У другому розділі розробляється описуються основні методологічні підходи, обґрунтовуються методичні процедури емпіричного дослідження, а також вказується вибіркова сукупність і етапи дослідження.

Третій розділ містить результати емпіричного дослідження, які систематизуються і аналізуються, порівнюються з результатами інших дослідників. На основі аналізу визначаються тенденції і закономірності розвитку досліджуваних явищ, надаються рекомендації щодо їх практичного використання. При написанні розділу застосовуються методи математичної статистики, вибір яких залежить від стратегій дослідження. У третьому розділі здійснюється інтерпретація отриманих результатів. Рекомендації (якщо вони доречні) мають впливати з результатів емпіричних досліджень і мати чіткі та достатньо вузько окреслені межі застосування.

3.6. Висновки

У висновках до курсової роботи рекомендується підвести підсумки проведеного дослідження, викласти одержані практичні результати.

Формулювання висновків має базуватися відповідно до поставлених завдань на матеріалах основної частини роботи. Для формулювання висновків та ґрунтовних пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження.

Обсяг висновків у курсовій роботі, зазвичай, не перевищує 2 сторінок.

Висновки – це судження, які логічно випливають із завдань дослідження. Саме тому в наукових роботах кількість висновків відповідає кількості завдань, що були сформульовані на початку дослідження. Висновки є тією частиною наукового дослідження, яка виносяться дослідником на захист.

Основні вимоги до висновків:

- ✓ відповідність висновків завданням, визначеним у вступі (висновки можна нумерувати);

- ✓ чіткість;
- ✓ конкретність;
- ✓ лаконічність;
- ✓ переконливість.

У висновках необхідно наголосити на тому, що мету дослідження досягнуто, а всі поставлені завдання вирішено.

3.7. Список використаних джерел

До списку використаних джерел та літератури (25-30 найменувань) *слід включати джерела, на які у тексті є посилання*, а також ті, які використано при викладі конкретних положень. Список складається із вітчизняної наукової та спеціальної літератури, фахових видань, електронних ресурсів. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані.

Джерела потрібно розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Недостатня кількість джерел може свідчити про поверхневність дослідження, а надмірність джерел – про компілятивний характер роботи.

До списку використаних джерел та літератури входять: нормативноправові документи (за потреби), публікації наукового керівника, які засвідчують його компетентність в проблемі, праці провідних спеціалістів в окресленій галузі, публікації автора роботи (якщо вони є), найсучасніші публікації у контексті теми дослідження (за останні 5 років).

Під час складання списку використаних джерел та літератури необхідно дотримуватися правил оформлення бібліографічного опису джерел (ДСТУ 8302:2015, наказ МОН № 40 від 12.01.2017 р.) (див. додаток В).

3.8. Додатки

У додатках наводяться допоміжні матеріали: опис громіздких методик, таблиці, де підсумовано емпіричні дані, статистичні розрахунки, рисунки тощо. На всі додатки мають бути посилання в тексті роботи. Сторінки додатків не нумеруюся, тобто нумерація сторінок роботи закінчується після списку використаних джерел.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з психології виконується українською мовою. Рекомендований обсяг курсової роботи – 25-30 сторінок. До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

Узагальнені числові дані, які можуть концентруватися у таблицях, діаграмах, схемах, мають наводитись з необхідним ступенем точності та аргументованості, з посиланням на відповідні джерела чи власні обчислення.

Технічне оформлення курсової роботи виконується у відповідності до таких вимог: кегль 14 Times New Roman звичайний; міжрядковий інтервал – 1,5; поля: ліве – 30 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, праве – 10 мм.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому нижньому кутку. Титульний аркуш також підлягає нумерації, але номер сторінки не ставиться.

Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи та підрозділи. Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**РОЗДІЛ**», «**ВИСНОВКИ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**», «**ДОДАТКИ**» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

ЗМІСТ має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом навпроти кожної складової курсової роботи проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №.

Нумерація сторінок курсової роботи має бути наскрізною і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки.

Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші та аркуші змісту номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «Вступу».

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи та підрозділи. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Номер розділу ставлять після слова «**РОЗДІЛ**», без крапки, а потім друкують заголовок розділу великими літерами. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номеру підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять. Відстань між заголовком (за виключенням заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервали.

Оформлення посилань на використані джерела

Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає дотримання правил посилань на першоджерела (Див. додаток В).

Найчастіше в курсових роботах з психології залежно від контексту та мети, використовують такі форми наукових посилань як опосередковане і пряме цитування.

Приклади опосередкованого цитування:

✓ На думку Л.І. Божович, самооцінка є найважливішим утворенням в психіці дитини, яке розвивається на основі сформованої «системи Я», до якої включені раціональні й афективні компоненти, а також ставлення до самої себе [6].

✓ Р. Бернс, З. Заборовський та К. Роджерс розглядають самооцінку як своєрідний індикатор ставлення до себе та уявлення про себе, відмічаючи при цьому її важливість для формування «Я-концепції» [4; 66; 61].

Числа в квадратних дужках означають номери відповідних джерел із Списку використаних джерел, який укладається до курсової роботи. При цьому важливо пам'ятати, що посилатися потрібно саме на праці тих науковців, про яких згадується в тексті.

Приклад прямого цитування

✓ Визначаючи поняття «самооцінка», Е.Л. Носенко також робить наголос на самостваленні. «Самооцінка є результатом інтегрованої роботи в сфері самопізнання та емоційно-ціннісного самоствалення» [32, с. 16].

Перше число в квадратних дужках означає номер джерела із Списку використаних джерел, а друге число – номер сторінки, з якої наведено цитату.

Оформлення допоміжних матеріалів

Допоміжними матеріалами є: ілюстрації (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо), формули, таблиці, додатки.

Ілюстрації (схеми, графіки, карти, рисунки) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розмішені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 3.1. (перший рисунок третього розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

✓ Наприклад:

Рисунок 3.2. Психологічна модель гандикапності

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

На всі рисунки і таблиці роботи мають бути посилання в тексті, при цьому слова «рисунок» та «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... на рис.1.2», «... в табл. 1.2.». У повторних посиланнях на рисунки та таблиці потрібно вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл.1.3.».

✓ Приклад оформлення таблиці в тексті роботи:

Таблиця 3.1.

Характеристика учасників дослідження

Характеристика	Експериментальна група (n=24)	Контрольна група (n=24)
Середній вік (роки)	34,2 ± 6,8	33,7 ± 7,1
Стать (чоловіки / жінки)	21 / 3	22 / 2
Тривалість служби (роки)	5,4 ± 3,2	5,1 ± 3,5
Участь у бойових зіткненнях	100%	100%
Середній IES-R до корекції	51,3 ± 10,4	50,8 ± 11,2
Середній PHQ-9 до корекції	14,7 ± 4,1	15,1 ± 3,9
Середній GAD-7 до корекції	12,9 ± 3,7	13,2 ± 4,0
Освіта: вища / середня	14 / 10	13 / 11
У шлюбі / не у шлюбі	15 / 9	16 / 8

Додатки оформляють як продовження роботи на наступній її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний такий додаток має починатися з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ...» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначити послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

5. ПРОЦЕС ПРОВЕДЕННЯ КУРСОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Безпосереднє керівництво за виконанням робіт здійснюється науковим керівником із числа науково-педагогічного складу кафедри.

Процес проведення курсового дослідження починається з вибору наукового керівника та узгодження теми роботи. Затвердження теми курсової роботи, призначення наукового керівника відбувається на засіданні кафедри.

Здобувачі вищої освіти можуть запропонувати тему роботи, виходячи з її актуальності, відповідності своїм науковим інтересам та сучасному стану розвитку наукових досліджень, визначальних для обраної проблеми.

Тема курсової роботи має відображати основну ідею, завдання, положення, які необхідно дослідити. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку психології у певній сфері діяльності.

У назві теми зазначається проблема, дослідження якої представлене у роботі. Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та містити однозначне тлумачення досліджуваної проблеми.

Узгодження і кінцеве формулювання теми відбуваються в процесі консультацій з науковим керівником.

Починаючи роботу, здобувачі вищої освіти мають розподілити свій час, спланувати його. Для орієнтації наукових керівників та здобувачів, які виконують курсову роботу, можна скористатися графіком контролю за ходом підготовки роботи до захисту (див. табл. 1)

Практика підтверджує безсумнівну доцільність складання такого графіка роботи над курсовим дослідженням. Він дисциплінує виконавця, лімітує термін, відведений на підбір літератури з теми і її вивчення, організацію та проведення дослідження, аналіз отриманих результатів, літературне й технічне оформлення роботи та підготовку її до захисту.

Пам'ятайте, що до консультації з науковим керівником слід готуватись, консультацію можна отримати з приводу конкретних питань. Якщо Ви нічого не зробили, не прочитали жодної наукової праці з обраної проблеми, у Вас немає ніякого тексту, то Ви не матимете жодного результату від консультації з науковим керівником. Науковий керівник може надавати рекомендації щодо добору літератури, методів і методик емпіричного дослідження, довідкових, статистичних матеріалів; він проводить систематичні, передбачені розкладом бесіди та консультації; оцінює зміст виконаної роботи як частинами, так і в цілому.

План проведення курсового дослідження

№ з/п	Заходи	Термін виконання
1	Обрати наукового керівника; узгодити тему курсової роботи. Ознайомитися з методичними рекомендаціями до написання курсової роботи.	
2	Скласти бібліографію з проблеми дослідження. Розробити структуру (план) роботи.	
3	Підготувати вступ.	
4	Підготувати теоретичний аналіз проблеми, яка вивчається (1 розділ курсової роботи).	
5	Підготувати 2 розділ роботи (методи та методика дослідження).	
6	Провести дослідження та підготувати 3 розділ курсової роботи (аналіз та інтерпретація отриманих результатів).	
7	Оформити висновки, список використаних джерел та літератури, а також додатки. Здати готову роботу на вчитку науковому керівнику.	
8	Внести правки в роботу з урахуванням рекомендацій наукового керівника.	
9	За 2 тижні до захисту подати готову роботу до кафедри суспільних дисциплін.	
10	Підготовка акту перевірки на унікальність тексту.	
11	Підготувати презентацію. Написати текст виступу для захисту.	

6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається науковому керівникові для перевірки у строки, визначені у завданнях до виконання курсової роботи (за 2 тижні до захисту).

За результатами перевірки та акту перевірки на унікальність тексту, науковий керівник допускає здобувача освіти до захисту курсової роботи.

У випадку негативного відгуку наукового керівника курсова робота повертається здобувачу вищої освіти на доопрацювання.

Відповідно до рішення кафедри, рекомендовані показники оригінальності текстів для курсових робіт здобувачів вищої освіти такі:

– понад 80% – текст письмової роботи є оригінальним (несуттєвий об'єм запозичень);

– від 60% до 80% – оригінальність тексту задовільна (несуттєвий об'єм запозичень), проте слід переконатись у наявності і правильного оформленні цитувань та посилань на використані джерела;

– від 40% до 60% – письмова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором та наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний об'єм запозичень;

– менше 40% – письмова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку (захисту), оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно, у присутності комісії, в складі трьох викладачів кафедри, у тому числі й керівника курсової роботи, до початку екзаменаційної сесії згідно з розкладом.

Після проведення захисту курсової роботи, члени комісії в присутності здобувача вищої освіти виносять рішення про оцінку роботи. Курсова робота оцінюється за 20-бальною шкалою. Оцінювання курсової роботи здійснюється в два етапи: попереднє оцінювання курсової роботи керівником та оцінювання в ході захисту курсової роботи.

При оцінюванні курсової роботи керівником та в ході захисту враховується публікаційна активність студента, який захищає роботу. Оцінка «15» та вище виставляється у разі наявності публікації/ публікацій.

Оцінка за курсову роботу (ОК) визначається, як середнє арифметичне між оцінкою, отриманою за попереднє оцінювання курсової роботи керівником та оцінкою, отриманою здобувачем вищої освіти в ході захисту курсової роботи.

Отримана оцінка за результатами захисту курсової роботи виставляється керівником до електронного журналу.

Якщо курсова робота не подана своєчасно на кафедру без поважної причини, не пройшла перевірку на унікальність тексту, здобувач не з'явився на захист або науковий керівник не рекомендує її до захисту, то здобувач вищої освіти отримує за курсову роботу оцінку «незадовільно». У такому випадку здобувач вищої освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу

за новою темою або переопрацьовує попередню роботу в термін, визначений кафедрою.

В інших випадках (хвороба, відрядження тощо) здобувач вищої освіти має право на продовження термінів семестрового контролю.

Підготовка до захисту курсового дослідження Здобувач готує для виступу доповідь та презентацію до неї. Під час привселюдного захисту здобувач доповідає і демонструє основні положення результатів дослідження, відповідає на запитання членів комісії та інших присутніх на захисті фахівців.

Захист курсової роботи відбувається у такому порядку:

1. Виступ автора (до 7 хвилин), в якому доцільно висвітлити такі питання:

- актуальність теми дослідження та її обґрунтування;
- мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження;
- елементи новизни в основних розділах курсової роботи;
- висновки та результати дослідження.

2. Відповіді автора на запитання членів комісії та присутніх на захисті студентів.

3. Оцінювання членами комісії змісту та захисту курсової роботи студента.

Доповідь може зачитуватися, але найкращим варіантом є розповідь, що вказуватиме на бездоганне володіння студентом матеріалом.

Готуючи виступ, здобувачу слід звернути увагу на такі моменти:

- попередньо прочитати текст доповіді кілька разів уголос;
- дотримуватись норм часу;
- логічно переходити від однієї частини виступу до іншої;
- доповідати у нормальному темпі;
- чітко вимовляти текст;
- слідкувати за своїми жестами;
- підготувати необхідну наочність (таблиці, діаграми, графіки);
- навчитися користуватися технічними засобами навчання, якими обладнана аудиторія.

Основні рекомендації та вимоги до створення презентації до захисту курсової роботи

Основною метою презентації є створення кращих умов для виступу здобувачів під час захисту курсової роботи та підвищення сприйняття результатів захисту членами комісії та присутніми.

При створенні презентації здобувачі вирішують два важливих завдання:

1. Створити короткий анотований конспект свого виступу.
2. Створити допоміжні ефекти для підвищення сприйняття викладеного матеріалу.

До створення презентації необхідно:

- ознайомитися з основними рекомендації з розробки презентації;

- ознайомитися з методиками щодо оформлення малюнків, таблиць, схем та інших візуальних об'єктів;
- вибрати ключові та найважливіші моменти доповіді;
- вибрати стиль презентації та продумати варіанти розміщення різних візуальних об'єктів.

Структура презентації:

Презентація складається з окремих слайдів. Кожен слайд складається з кількох візуальних об'єктів, які можна поділити на такі групи:

- текст;
- табличний матеріал;
- діаграми;
- малюнки та фотографії;
- схеми.

Основні етапи презентації повинні корелювати зі змістом доповіді студента і в кожному окремому випадку можуть мати свої особливості.

При розробці презентації рекомендується дотримуватися наступних рекомендацій.

1. Максимальна кількість слайдів не має перевищувати 10-15 шт.
2. На першому слайді прописується тема роботи, прізвище доповідача та наукового керівника, рік захисту.
3. На другому слайді викладається обґрунтування вибору теми курсової роботи та необхідності її виконання.
4. На наступному слайді визначається головна мета курсової роботи (додатково можливо викласти основні завдання дослідження та шляхи їх вирішення).
5. На наступних слайдах відображаються основні етапи та найважливіші результати курсової роботи.
6. На останніх одному-двох слайдах відображаються загальні висновки, основні результати та рекомендації до впровадження результатів курсової роботи.

Рекомендації до створення презентації:

Створення презентації – справа особлива, що залежить від рис характеру доповідача та аудиторії, перед якою планується робити доповідь. Але бажано при їх створенні враховувати наступні рекомендації:

- використовуйте стандартні шаблони презентації, які розроблені університетом, бо вони вже пророблені дизайнером;
- пам'ятайте, що погляд завжди спускається з правого верхнього кута в лівий нижній кут, тому розміщуйте більш важливі об'єкти у правому верхньому куті, а в лівому нижньому – менш важливі;
- враховуйте умови розділення слайда документа на різні зони;
- урівноважуйте об'єкти відносно «золотої лінії»;
- пам'ятайте, що у перший момент сприйняття увага привертається до кутів слайда;

- притримуйтесь того, що вільна, «невикористана» площа наочної поверхні, може складати до 30%; використана – не більше 70%;
- обережно змінюйте фон і кольорові співвідношення тексту та фону;
- використовуйте короткі текстові описи;
- якомога більше використовуйте схеми, таблиці, діаграми, малюнки; не застосовуйте багато об'єктів анімації;
- обережно використовуйте ефект «виповзання» – він надто повільний;
- обережно використовуйте ефект «поява тексту по літерах» – він також суттєво зупинить вашу презентацію;
- обережно використовуйте анімаційні ефекти для «останніх» об'єктів, інакше вони почнуть пересікати попередні та мерехтіти в очах;
- пам'ятайте, що не варто без особливої необхідності застосовувати ефекти до заголовків слайда;
- дотримуйтесь єдиного стилю розміщення об'єктів;
- виберіть певні (однакові) типи ефектів для однакових за суттю об'єктів;
- пам'ятайте: на читання кожних 6 символів потрібно мінімум 1 секунда;
- пам'ятайте: сумарний час «проявлення» слайда не має перевищувати 3-5 секунди, крім випадку, коли вам дійсно необхідно затримати появу об'єкта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артемчук Г. І. Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи. Київ : Форум, 2000. 271 с.
2. Бедан В. Б. Експериментальна психологія. Курс лекцій : для студентів психологів факультету психології, політології та соціології. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 102 с.
3. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
4. Колтунович Т., Чаплак Я. Соціально психологічні експерименти : навчальний посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022.
5. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 360 с.
6. Малхазов О. Р. Експериментальна психологія : практичний посібник. Київ : Талком, 2020. 321 с.
7. Музика О. Л. Курсові роботи з психології : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / 3-ге вид., перероб. і доп. Київ : Вид-во Освіта України, 2009. 104 с.
8. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посібник. Київ : «Центр навчальної літератури», 2006. С. 174–184; 244–254; 263–266.
9. Освітньо-професійна програма «Психологія», другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю С4 Психологія, галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Кваліфікація - магістр психології. [Освітні програми]. Рівне : НУВГП. 2025. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/36491/>
10. Правила оформлення бібліографічного опису джерел (ДСТУ 8302:2015, наказ МОН № 40 від 12.01.2017 р.).
11. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія. (затверджений наказом МОН №565 від 24.04.2019). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>

Додаток А
Зразок титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

КУРСОВА РОБОТА

з кризової та екстремальної психології

на тему:

**РІВЕНЬ ТРИВОЖНОСТІ У СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ: ПРЕДИКТОРИ, НАСЛІДКИ, СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ**

Здобувачки вищої освіти

1 першого року навчання

Групи Пз-61м

заочної форми навчання

спеціальності С4 Психологія

освітньої програми Психологія

Іванової Іванни Іванівни

Науковий керівник:

професор, доктор психологічних наук

Іванов Іван Іванович

Кількість балів: _____

Члени комісії: _____

(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

_____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

_____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

м. Рівне – 2026

Додаток Б
Зразок плану курсової роботи

ПЛАН

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ТРИВОЖНОСТІ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ	5
1.1. Поняття тривожності: сучасні підходи до її визначення, види та форми прояву.	
1.2. Тривожність у студентському віці: фактори її виникнення та особливості прояву.	
1.3. Вплив умов воєнного стану на психічне здоров'я студентів.	
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРВИННОГО ДІАГНОСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТРИВОЖНОСТІ СТУДЕНТІВ	11
2.1. Організація та методи дослідження тривожності: обґрунтування вибірки та діагностичного інструментарію (STAI, BAI, CISS, проєктивні методики).	
2.2. Аналіз та інтерпретація результатів первинної діагностики тривожності та копінг-стратегій у студентів.	
2.3. Виявлення взаємозв'язків між тривожністю, копінг-поведінкою та умовами воєнного стану (кореляційний аналіз).	
РОЗДІЛ 3. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ	21
3.1. Емпіричний дизайн дослідження та його процедура.	
3.2. Теоретичне обґрунтування, зміст та структура групової психокорекційної програми «Трансформація копінг-профілю».	
3.3. Порівняльний аналіз результатів діагностики та оцінка ефективності корекційної програми.	36
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	

ДОДАТОК В

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	1. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автори та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.
Без автора	1. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 2. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	Бондар О. Г. Психологічні особливості самооцінки сучасних юнаків : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06. Київ, 2005. 20 с.

Дисертація	Бондар О. Г. Психологічні особливості самооцінки сучасних юнаків : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06. Київ, 2005. 321 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 4. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40.